

FAKTA

AE-analyse af de samfundsmæssige omkostninger ved arbejdsrelateret stress

22. maj 2024

J.nr. 2024-2712

BRL

AE's hovedkonklusioner

1. Arbejdsrelateret stress reducerer hvert år det effektive arbejdsudbud med 55.600 fuldtidspersoner som følge af lavere arbejdstid og højere sygefravær. AE finder, at stress reducerer den gennemsnitlige arbejdstid svarende til 33.000 fuldtidspersoner, mens en tidligere analyse fra NFA estimerer, at det lønnede sygefravær øges med 22.600 fuldtidspersoner.
2. Det samfundsmæssige velstandstab ved lavere arbejdstid og højere sygefravær relateret til stress opgøres til i alt 54,6 mia. kr. årligt med udgangspunkt i ministeriernes regneprincipper.
3. Året efter lønmodtagere rapporterer arbejdsrelateret stress, er deres arbejdstid i gennemsnit seks timer pr. måned lavere end før. Det svarer til 4 pct. Effekten aftager kun langsomt og er signifikant i mindst fire år.

Bemærkninger

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd anvender overordnet set en velkendt metode, der ofte anvendes til at identificere kausale årsagssammenhænge. Beskæftigelsesministeriet har tidligere anvendt samme metode i forbindelse med skøn over samfundsmæssige omkostninger af arbejdsulykker. Det er dog usikkert, om metoden kan anvendes i den konkrete analyse af effekterne af arbejdsrelateret stress.

For at kunne anvende metoden er det en forudsætning, at udviklingen i arbejdstiden forud for tidspunktet for selvrapportering af stress i 2018 er den samme for personer med og uden stress. Da udviklingen i arbejdstiden kun følges i to år forud for 2018, er det imidlertid usikkert, om denne betingelse er opfyldt.

Det kan desuden ikke udelukkes, at forekomsten af selvrapporteret arbejdsrelateret stress optræder samtidigt med andre hændelser, der kan påvirke arbejdstiden. Hvis det er tilfældet, vil den målte effekt ikke alene skyldes arbejdsrelateret stress. Disse andre hændelser kan fx være familiemæssige hændelser så som skilsmisse eller dødsfald, eller helbredsmæssige hændelser så som anden sygdom, der kan være sammenfaldende med forekomsten af stress og kan påvirke arbejdstiden.

NFA's analyse af sygefraværet, som indgår i AE's beregninger, er ikke baseret på en metode, der kan fastslå kausale årsagssammenhænge. Det er derfor usikkert, i hvilket omfang de estimerede effekter skyldes selvrapporteret stress eller andre forskelle mellem de sammenlignede personer.

Det er desuden en usikkerhed i begge analyser, at opgørelsen af stress baseres på den enkeltes rapporteringer af bl.a. symptomer på stress.

Samlet set vurderes analysen at være behæftet med betydelig usikkerhed.

Om analysen

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd finder, at arbejdsudbuddet i gennemsnit reduceres med seks timer pr. måned blandt lønmodtagere med arbejdsrelateret stress i starten af 2018. Effekten aftager kun langsomt og er signifikant i mindst fire år.

Lønmodtagere med arbejdsrelateret stress defineres på baggrund af lønmodtagere i NFA's spørgeskemaundersøgelse Arbejds miljø og Helbred 2018 (AH18) som lønmodtagere, der er psykosocialt eksponerede og har stress symptomer. På baggrund af definitionen af arbejdsrelateret stress opgøres det i AH18, at der i starten af 2018 var 232.000 lønmodtagere med arbejdsrelateret stress, svarende til en samlet effekt på ca. 33.000 fuldtidspersoner¹ over den fireårige periode, hvor effekterne er estimeret.

Analysen tager ikke højde for effekten på sygefraværet for lønmodtagere med arbejdsrelateret stress, der modtager løn under sygefravær. AE refererer derfor til en analyse gennemført af NFA, hvor denne effekt skønnes at medføre en reduktion i arbejdsudbuddet på 22.600² fuldtidspersoner om året. Lægges de to resultater sammen fås en samlet nedgang i det effektive arbejdsudbud på 55.600 fuldtidspersoner om året.

På baggrund af den samlede nedgang i det effektive arbejdsudbud på 55.600 fuldtidspersoner beregnes der et samlet produktionstab som følge af arbejdsrelateret stress til 54,6 mia. kr. årligt. Det samlede produktionstab beregnes ud fra en gennemsnitlig årsløn på 453.000 kr. pr. fuldtidsansat, en gennemsnitlig pensionsindbetaling på 14,1 pct. og en opregningsfaktor til BNP på 1,9³.

---

¹ Den gennemsnitlige månedlige effekt er opregnet til befolkningsniveau og delt med en fuldtidsnorm på 160,33 timer.

² https://www.sjweh.fi/show_abstract.php?abstract_id=4131

³ Faktoren angiver forholdet mellem BNP og lønsum (inkl. pension) i ADAM-modellen.